

Barbara Martin, Vladimir Neumann, Ivo Ulrich
Monika Dylikowska-Papierz (Tłumaczenie z niemieckiego)
Państwowa Biblioteka w Berlinie – Fundacja Pruskiego Dziedzictwa Kulturalnego

Wirtualna Biblioteka Fachowa Sławistyki (WBF Sław) – koncepcja i perspektywy*

Spis treści:

1. Rozwój Wirtualnych Bibliotek Fachowych w Niemczech
2. WBF Sław oraz sytuacja sławistyki na niemieckich uczelniach wyższych
3. Współdziałanie WBF Sław z Wirtualną Biblioteką Fachową Europy Wschodniej
4. Instytucje uczestniczące w projekcie, cele i plany działania WBF Sław
5. WBF Sław oraz możliwości współpracy niemiecko-polskiej

1. Rozwój Wirtualnych Bibliotek Fachowych w Niemczech

Przed blisko 10 laty w świecie bibliotekarskim Niemiec powstał nowy typ organizacji mającej na celu przekazywanie elektronicznych ofert informacyjno-naukowych zwany Wirtualną Biblioteką Fachową. Zarówno niemieckie środowisko bibliotekarskie jak i Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG) sprawująca pieczę nad systemem międzyregionalnego zaopatrywania w literaturę i nad bibliotekami gromadzącymi zbiory specjalne (Sondersammelgebietsbibliotheken), doszły do wniosku, iż konieczne jest zareagowanie nowym rodzajem projektów na nowe medium internet i powiązane z tym zmiany w informacji i komunikacji. (1)

Wirtualne Biblioteki Fachowe zaplanowano jako konsorcja. W ich skład wchodzi przede wszystkim wymienione już biblioteki gromadzące zbiory specjalne ale także inne instytucje i organizacje takie jak: centra informacji, instytucje oraz towarzystwa naukowe. Wspólnym celem jest zapewnienie nauce dostępu do pełnego spektrum elektronicznej informacji. Ze względu na prezentację oraz sposób udostępniania Wirtualne Biblioteki Fachowe często nazywane są fachowymi portalami internetowymi.

* Referat wygłoszony 21.11.2005 na Konferencji „Współpraca bibliotek Polski i Niemiec” w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

Obecnie istnieje ponad 30 Wirtualnych Bibliotek Fachowych. (2) Z upływem lat spektrum ich ofert poszerzyło się oraz pogłębiło. Mimo iż różnią się od siebie niektórymi modułami, to jednak można wyróżnić kilka wspólnych.

Są to:

- wdrożenie opcji metawyszukiwania (3)
- integracja dużej ilości baz danych, także różnego typu, w metawyszukiwanie (zazwyczaj należy tutaj elektroniczny katalog publiczny biblioteki gromadzącej zbiory specjalne, także bibliografie fachowe, oraz bazy danych Online Contents itd.)
- zestawianie fachowego zbioru źródeł internetowych i ich integracja w metawyszukiwanie oraz
- udostępnianie wybranych ofert elektronicznych baz pełnotekstowych.

Inne moduły, które jeszcze mogą się pojawić to np. E-Publishing, serwis recenzji online, oraz internetowy program edukacji informacyjnej.

Wirtualne Biblioteki Fachowe mają na celu przede wszystkim zaspokojenie potrzeb informacyjnych w Niemczech, ale ich oferta rozciąga się naturalnie także poza granice państwa. Obok nauki, tj. badań, nauczania i studiów, służą również praktyce. Oferty informacyjne skierowane są także do zainteresowanych środowisk społecznych.

Z powodu międzynarodowego charakteru nauki ważne jest dla Wirtualnych Bibliotek Fachowych aby wraz z innymi instytucjami kooperowały na forum międzynarodowym w celu połączenia ofert informacji fachowej.

Podobnie jak biblioteki publiczne także i Wirtualne Biblioteki Fachowe są zainteresowane bezpłatnym udostępnianiem swoich ofert informacyjnych. Pozostaje pytanie w jaki sposób zapewnić ową bezpłatność jeśli oferty te posiadają płatną licencję sieciową.

Wszystkie Wirtualne Biblioteki Fachowe są już, albo będą niebawem połączone z **Vascodą** – międzydyscyplinarnym portalem internetowym informacji naukowej w Niemczech (<http://www.vascoda.de>). Vascoda, w której połączone są także inne oferty informacji fachowej, ma się stać kamieniem węgielnym dla „Digitalnej Biblioteki Niemiec”. (4)

2. WBF Sław oraz sytuacja sławistyki na niemieckich uczelniach wyższych

Obserwując rozwój sieci Wirtualnych Bibliotek Fachowych można stwierdzić, że WBF Sław powstała stosunkowo późno. Wprawdzie przygotowania sięgają czasów wcześniejszych, ale projekt ruszył w dwuletnią fazę implementacji dopiero w październiku 2005. Dlatego z wyżej wymienionych powodów dziś i

tutaj można mówić tylko o koncepcji i perspektywach a nie o gotowych już przedsięwzięciach i modułach.

Jako że WBF Sław jest instytucją, która ma służyć nauce, a w szczególności slawistyce wykładanej na niemieckich uczelniach, chciałabym w tym miejscu przedstawić krótko jej ogólną sytuację. Wydział slawistyczny reprezentowany jest na 37 uniwersytetach i nie należy do masowo obleganych. Liczba profesorów oraz naukowców habilitowanych wynosi ok. 160. Duże wydziały takie jak w Berlinie na Uniwersytecie Humboldta czy w Lipsku liczą znacznie ponad 1000 studentów, małe ok. stu. (5) Wobec tak małej ilości studentów na niektórych uniwersytetach, rozważa się łączenie mniejszych wydziałów slawistycznych w kilka centrów. Ogólnie jednak liczba studentów rośnie, co pozwala pozytywnie widzieć przyszłość tego przedmiotu. (6)

Mimo iż slawistyka należy do stosunkowo niewielkich dziedzin, to z punktu widzenia WBF Sław ma ona, tak jak i slawistyczna informacja fachowa, duże znaczenie społeczne w jednoczącej się Europie, oraz duży wpływ na stosunki polityczne, gospodarcze i kulturalne pomiędzy Niemcami a krajami wschodniej, środkowowschodniej i południowej Europy.

Niestety równocześnie należy stwierdzić, iż od kilku lat na wydziałach slawistyki uczelni niemieckich wprowadzono program oszczędnościowy oraz cięcia budżetowe. Naturalnie dotknięte są także inne dziedziny nauki, ale akurat jeśli chodzi o mniejsze wydziały slawistyczne często stanowi to zagrożenie dla ich dalszego istnienia. (7) Również nie oszczędzono polonistyki, co także w Polsce wzbudziło duże zaniepokojenie. (8) Poczyszające jest natomiast to, że mimo trudnej sytuacji w jakiej znajduje się slawistyka na uczelniach niemieckich, zaistniała możliwość stworzenia WBF Sław przy pomocy środków finansowych z DFG w ramach popierania Wirtualnych Bibliotek Fachowych.

3. Współdziałanie WBF Sław z Wirtualną Biblioteką Fachową Europy Wschodniej

Gdy Państwowa Biblioteka w Berlinie, której zadaniem jest gromadzenie zbiorów z dziedziny słowańskich języków i literatur oraz etnologii słowańskiej (9), podjęła decyzję o włączeniu slawistyki do rozwoju Wirtualnych Bibliotek Fachowych, istniała już Wirtualna Biblioteka Fachowa Europy Wschodniej (ViFaOst / <http://www.vifaost.de>) względnie jej prekurorka Wirtualna Biblioteka Fachowa Historii Europy Wschodniej. Istniały dwie możliwości, albo stworzyć niezależną WBF Sław z własną stroną internetową, albo przy niezależności organizacyjnej zintegrować oferty informacyjne WFB Sław w ViFaOst. Z tych dwóch możliwości druga wydawała się rozsądniejszym wyjściem.

Z powodów, które przemawiają za drugą możliwością chcę wymienić tylko ten najważniejszy. Podobnie jak i inne filologie, także i slawistyka od jakiegoś czasu zwróciła swoją uwagę bardziej w kierunku zagadnień kulturoznawczych. Należy więc wyjść z założenia iż potrzeby informacyjne potencjalnych użytkowników nie ograniczają się do zagadnień filologii slawistycznej sensu stricto, ale rozprzestrzeniają się na pytania z zakresu historii, krajoznawstwa, polityki i kultury krajów wschodnich, środkowowschodnich i południowych. Z tego powodu sensowniejsze wydaje się stworzenie wspólnej, a nie dwóch odrębnych stron internetowych dla slawistyki i innych dziedzin badających kraje Europy wschodniej.

We współdziałaniu obu bibliotek wirtualnych do zadań WBF Slaw należeć będzie przejęcie prac nad tworzeniem i dalszym rozwojem slawistycznego portalu internetowego w ramach ViFaOst. Oprócz tego będzie ona współpracować nad dalszym rozwojem wspólnej strony internetowej, oraz nad możliwością jednolitego metawyszukiwania. Obowiązkiem WBF Slaw będzie włączenie slawistycznych, a także istotnych dla slawistyki baz danych innych dziedzin. W ramach public relations obydwie biblioteki będą często współpracować.

4. Instytucje uczestniczące w projekcie, cele i plany działania WBF Slaw

Po zmianach jakie zaszły w składzie instytucji uczestniczących w WBF Slaw obecna sytuacja wygląda następująco: główną instytucją sprawczą w WBF Slaw jest Państwowa Biblioteka w Berlinie. Najprawdopodobniej już wkrótce dołączy również Biblioteka Uniwersytecka w Bochum. Wcześniej do tego grona należały: Instytut Slawistyki Uniwersytetu w Poczdamie, Uniwersytet Humboldta (HU) oraz Biblioteka Uniwersytecka (HU). Instytucje te z różnych powodów sprawują teraz tylko funkcję doradczą.

Celem WBF Slaw jest stworzenie w Niemczech centralnego punktu gromadzenia fachowych ofert informacyjnych z zakresu slawistyki. Ma ona służyć przede wszystkim nauce oraz edukacji, ale także dziedzinom praktycznym takim jak: nauczanie języków w szkołach, tłumaczenie, dziennikarstwo oraz zarządzanie kulturą. WBF Slaw przyczynia się do polepszenia fachowej, elektronicznej informacji slawistycznej ogniskując *istniejące* możliwości oraz oferty informacji fachowej i umożliwiając metawyszukiwanie. Planowane są również prace nad pozyskiwaniem *nowych* środków informacji elektronicznej.

Najważniejsze przedsięwzięcia to:

4.1 Zabiegi w celu polepszenia informacji bibliograficznej w dziedzinie slawistyki

Ważnym krokiem w tym kierunku będzie włączenie elektronicznego katalogu Państwowej Biblioteki w Berlinie, StaBiKat, do metawyszukiwania. Zawiera on dane o konwencjonalnych i elektronicznych zbiorach biblioteki i jest prawdziwą kopalnią dla slawistów. Ze strony Wirtualnej Biblioteki Fachowej Europy Wschodniej włączony zostanie w metawyszukiwanie również katalog elektroniczny Państwowej Biblioteki Bawarskiej z jej bogatymi zbiorami. W ten sposób zostanie zapewniona możliwość nad wyraz dobrej **informacji o monografiach**. W późniejszym okresie planuje się także włączenie niektórych innych katalogów elektronicznych, między innymi z Europy wschodniej, środkowowschodniej i południowej.

Poszukiwanie artykułów z czasopism o tematyce slawistycznej stwarza do chwili obecnej wiele problemów. Nie istnieje żadna międzynarodowa, elektroniczna bibliografia fachowa obejmująca całą slawistykę. Jednak funkcjonuje dużo bibliograficznych baz danych, które zawierają między innymi informacje o artykułach istotnych dla slawistyki. Wiele z tych baz danych częściowo pokrywa się ze sobą. Ogólnie trudno znaleźć się jest w tej sytuacji zainteresowanym użytkownikom. (10) Poprzez połączenie pewnej liczby ważnych bibliograficznych baz danych także Online Contents z WBF Slaw zostanie osiągnięte iż łatwiej będzie odnaleźć właściwe artykuły z czasopism.

Na początku WBF Slaw zamierza do metawyszukiwania włączyć następujące bazy danych:

- baza danych Online Contents Slawistyki (11)
- Olbislav, elektroniczna bibliografia dotycząca niemieckojęzycznej slawistyki (12) oraz
- Europejska Bibliografia Slawistyki i Studiów nad Europą Wschodnią (13).

W przyszłości zaplanowano sukcesywne włączanie dalszych baz danych.

Na szczególną uwagę zasługują planowane serwisy E-mail alerting:

- o nowo nabytej literaturze slawistycznej w Państwowej Bibliotece w Berlinie (14)
- z bazy danych Online Contents Slawistyki (w tym wypadku selekcja możliwa jest tylko wg. tytułu czasopisma a nie tematycznie).

4.2 Zabiegi w celu ulepszenia informacji o slawistycznych źródłach internetowych

We współczesnych czasach konieczne jest aby naukowcy posiadali dobrą znajomość fachowych źródeł internetowych ze swoich specjalności. Prawie wszystkie wydziały i biblioteki slawistyczne na uczelniach jak i działy

slawistyczne w bibliotekach uniwersyteckich posiadają na swoich stronach internetowych zbiory linków. Ich zawartość dopasowana jest do potrzeb tych instytucji, budowane i uzupełniane są one bardziej lub mniej systematycznie.

Wobec tak zaistniałej sytuacji zadaniem WBF Slaw jest stworzenie postawowego zbioru wysokogatunkowych, interesujących źródeł internetowych. Źródła te mają być opisane wg. międzynarodowych kryteriów i powinny nadawać się do wieloaspektowego przeszukiwania. Zbiór pojawi się jako część składowa istniejącego już zbioru linków Wirtualnej Biblioteki Fachowej Europy Wschodniej pod nazwą **OstNet**, ale też oddzielnie pod nazwą **Slavistik-Guide**. Źródła internetowe będą również zintegrowane w metawyszukiwanie.

4.3 Przemyslenia i plany dotyczące E-publishing, retrospektywnej digitalizacji, udostępniania i archiwizacji tekstów i publikacji elektronicznych

Obecnie można mówić tylko o stadium początkowym planowania aktywności w tym zakresie. Jeśli chodzi o E-publishing to WBF Slaw włączy się prawdopodobnie w prace redakcyjne „**Digitalnej Biblioteki Europy Wschodniej**” powołanej przez ViFaOst. W „Digitalnej Bibliotece Europy Wschodniej”, która obejmuje następujące dwie serie: Historia oraz Język i kultura, publikuje się wybitne prace naukowe oraz magisterskie.

Jeśli chodzi o retrospektywną digitalizację to zadanie WBF Slaw będzie się ograniczać do przekazywania propozycji do wydawnictw oraz firm serwisowych. Wielkie znaczenie dla WBF Slaw posiada udostępnianie i archiwizacja tekstów i publikacji elektronicznych np. teksty literackie, albo podręczniki. Aby wyjaśnić o jakie teksty chodzi należy określić życzenia i potrzeby naukowców i studentów wydziałów slawistycznych.

4.4 Tworzenie elektronicznego kursu kompetentnego posługiwania się slawistyczną ofertą informacyjną

Z powodu trudnej do ogarnięcia liczby ofert informacji fachowej wydaje się potrzebne stworzenie projektu szkolenia studentów, zwłaszcza tych z pierwszych semestrów studiów. Bo czemuż miałyby służyć wszystkie te piękne nowe środki informacyjne w sieci, jeśli nie są one wystarczająco znane, względnie nie potrafi się ich używać.

W naszych badaniach okazało się iż w Niemczech dla studentów slawistyki nie ma jeszcze żadnego elektronicznego kursu dotyczącego kompetencji informacyjnej, podczas gdy inne kierunki posiadają już takie środki pomocnicze. Dlatego elektroniczny kurs informacyjno-edukacyjny został włączony do programu przedsięwzięcia WBF Slaw.

Wprawdzie nie wykonano jeszcze żadnych praktycznych kroków w tym kierunku, ale zdecydowano już, że kurs działać będzie w systemie Lotse (<http://lotse.uni-muenster.de>), który obejmuje już inne dziedziny. Na przykładzie programu z dziedziny etnologii, można sobie wyobrazić jak taki kurs dla slawistów miałby wyglądać. Prace mające na celu jego stworzenie będą prawdopodobnie prowadzone w Bibliotece Uniwersyteckiej w Bochum we współpracy z Seminarium Sławistycznym tego uniwersytetu.

5. WBF Sław oraz możliwości współpracy niemiecko-polskiej

Jeśli chodzi o kontakty i konkretną współpracę międzynarodową z krajami Europy wschodniej, środkowowschodniej i południowej, to WBF Sław znajduje się w fazie początkowej. Szczególnie pomocne dla kontaktów, które z polskimi kolegami mogły zostać nawiązane, były coroczne spotkania Grupy Roboczej Bibliotekarzy i Dokumentalistów zajmujących się badaniem wschodniej, środkowowschodniej i południowej Europy (Arbeitsgemeinschaft der Bibliothekare und Dokumentare der Ost-, Ostmittel- und Südosteuropaforschung/ ABDOS). Jednak odbywały się one jeszcze przed pozytywną decyzją DFG o finansowaniu projektu WBF Sław i dlatego do chwili obecnej nie mogły mieć konkretnego charakteru. (15)

Jutro mój kolega Vladimir Neumann oraz ja będziemy prowadzić rozmowy z dyrektorami bibliotek instytutów sławistycznych i polonistycznych oraz Panią dyrektor Centrum naukowej informacji sławistycznej tutaj w Warszawie, w których chcielibyśmy rozmawiać o ewentualnej, przyszłej współpracy.

Poniżej krótka wzmianka czego dotyczyć mogłaby ta współpraca z punktu widzenia WBF Sław:

- tworzenie i aktualizowanie zbioru źródeł internetowych „Slavistik-Guide”
- integracja elektronicznych katalogów bibliotek istotnych dla sławistyki, oraz bibliograficznych baz danych w WBF Sław/ViFaOst
- E-publishing wyróżniających się prac magisterskich z dziedziny sławistyki i polonistyki wydawanych w Polsce
- udostępnianie elektronicznych tekstów i zbiorów tekstów literackich oraz językoznawczych z dziedziny polonistyki i sławistyki w ramach WBF Sław (dodatkowo do ich prezentacji w Polsce).

Na końcu pragnę w imieniu grupy odpowiedzialnej za WBF Sław wyrazić nadzieję, iż już niedługo poczynione zostaną konkretne kroki na drodze współpracy pomiędzy WBF Sław a polskimi instytucjami.

Na koniec jeszcze kilka adresów:

- *Staatsbibliothek zu Berlin (SBB)* <http://staatsbibliothek-berlin.de/>
 - *Osteuropa-Abteilung* <http://osteuropa.staatsbibliothek-berlin.de/>
 - *Slavistik-Portal* <http://www.slavistik-portal.de>

 - *Barbara Martin, SBB*, barbara.martin@sbb.spk-berlin.de
 - *Vladimir Neumann, SBB*, vladimir.neumann@sbb.spk-berlin.de
 - *Ivo Ulrich, SBB*, ivo.ulrich@sbb.spk-berlin.de
-

Adnotacje:

1. Streszczenie przemyśleń i planów przedstawia Reinhard Rutz, „SSG-Programm, Virtuelle Fachbibliotheken und das Förderkonzept der DFG“, w: *Bibliothek. Forschung und Praxis*, 22, 1998, 3, S. 303-308
2. Lista Wirtualnych Bibliotek Fachowych znajduje się na: http://www.dl-forum.de/deutsch/foren/25_1445_DEU_HTML.htm pod „Fachzugänge, Fachportale“.
3. Od jakiegoś czasu obok, względnie zamiast metawyszukiwania używa się technologii wyszukiwarek internetowych.
4. Do tematu *vascoda* zobacz: http://www.dl-forum.de/deutsch/foren/25_1331_DEU_HTML.htm.
Znaczenie nazwy *vascoda* to aluzja do Vasco da Gama, żeglarza i odkrywcy mórz.
5. Co do liczby ok. 160 profesorów i naukowców habilitowanych zob. U. Steltner, „Der Verband der Hochschullehrer und Hochschullehrerinnen für Slavistik an den Hochschulen der Bundesrepublik Deutschland (VHS)“, w: 9. Slavistentag 2005 München. Programm . . ., München, Sagner, 2005, S., 41. Co do liczby studentów na HU Berlin i na Uniwersytecie w Lipsku autorzy tego referatu podali przybliżone liczby podane w 2003 przez Prof. W. Gladrow, HU Berlin, szacunki dotyczące liczby studentów w małych wydziałach slawistycznych pozyskane z: Gerd Grötzinger, „Die Finanzsituation norddeutscher Universitäten . . .“ (http://www.diw.de/deutsch/produkte/publikationen/vierteljahrshefte/docs/papers/v_03_2_8.pdf), S. 274, oraz z zestawienia studiujących „Zur Lage der OE-Studien in Deutschland“ (<http://www.osteuropastudis.gmxhome.de/zustand.html>).
6. Można przeczytać np. u Prof. S. Kempgena w zeszycie programowym z okazji 9. Deutsche Slavistentag 2005: „Mimo, iż egzystencja wydziałów slawistycznych istniejących w różnych landach, w wielu miejscach, także w krajach sąsiedzkich jest zagrożona, to liczba studentów równocześnie

wzrasta.“ Zob. S. Kempgen, „Probleme und Perspektiven der Slavistik (Plenum)“, w: 9. Slavistentag 2005 München. Programm . . . , München, Sagner, 2005, S. 43. I Prof. N. Nübler podkreślił 2004 w prelekcji w ramach spotkań z cyklu ABDOS w Kilonii: „Patrząc w przyszłość nie można nie zauważyć, iż niemiecka slawistyka pod wieloma względami jest w dniu dzisiejszym dziedziną na przełomie, ale absolutnie nie bez przyszłości. Świadczy o tym wzrastająca od kilku semestrów liczba studiujących na obszarze całych Niemiec.“ Zob. N. Nübler, „Anmerkungen zur Lage der Slavistik in Deutschland“, w: „Die erweiterte Europäische Union und Südosteuropa – Stand und Perspektiven der Informationsvermittlung“, 33. ABDOS-Tagung, Kiel, 24.-26. Mai 2004, Berlin 2005, S. 130 (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz, Veröffentlichungen der Osteuropa-Abteilung, 33).

7. Zob. N. Nübler, *ibid.*, S. 128/29.
8. Zob. np. artykuł Anny Rubinowicz-Gründler „Das langsame Sterben der deutschen Polonistik“ w: Dialogonline, 71, 2005 (<http://www.dialogonline.org/artikel.php?artikel=61>) „Obwohl immer mehr junge Deutsche die polnische Sprache lernen beziehungsweise Polonistik studieren wollen, werden Lehrstühle für polnische Philologie aufgrund der radikalen Sparmaßnahmen an den deutschen Universitäten vom langsamen Sterben bedroht.“/ „Wprawdzie coraz więcej młodych Niemców chce się uczyć polskiego i studiować polonistykę, ale oszczędnościowe cięcia niemieckich uczelni grożą wymieraniem katedr polonistycznych. Przynajmniej od połowy lat 90. na niemieckich uniwersytetach coraz więcej studentów chce studiować polonistykę lub uczyć się polskiego – twierdzą zgodnie wykładowcy i lektorzy.” (Pierwotnie: Gazeta Wyborcza, 6. styczeń, 2005 „Zmierzch niemieckiej polonistyki“.) Prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski wyraził zaniepokojenie w swoim przemówieniu z okazji 25-lecia istnienia Polskiego Instytutu w Darmstadt. Także ambasador Polski w Niemczech, Dr. Andrzej Byrt, wyraził się na HU Berlin z zaniepokojeniem odnośnie tej sytuacji (zob. Tagesspiegel z 18. 2. 2005, S. 22).
9. Państwowa Biblioteka w Berlinie przejęła w 1998 od Bawarskiej Biblioteki Państwowej specjalne dziedziny gromadzenia 'Słowiańskie języki i literatury, Ogólnie'(7.39) i 'Pojedyncze Słowiańskie języki i literatury (łącznie z etnologią)'(7.40). Bawarska Biblioteka Państwowa posiada nadal, poprzez specjalne dziedziny gromadzenia 7.41 i 7.42, ważną funkcję zaopatrywania w literaturę dotyczącą Europy Wschodniej.
10. Zob. Barbara Martin (SBB), Searching for articles and book reviews on Slavic languages and literatures via the Internet: possibilities and problems, 2005 (<http://www.vifaost.de/w/info/ICCEES/Websearch-Slavistics.pdf>).
11. Online Contents Sławistyka jest fachowym wycinkiem multidyscyplinarnej bazy danych Online Contents w GBV/Gemeinsamer Bibliotheksverbund (zobacz <http://www.gbv.de/du/info/ViFa.shtml>). Do

tej pory jest dostępna bezpłatnie tylko dla instytucji naukowych w Niemczech. Obejmuje ok. 300 czasopism dotyczących slawistyki i jest relatywnie aktualnym źródłem informacji o nowo wydanych artykułach z czasopism.

12. Zob. <http://www.slavistik.uni-potsdam.de/cfdocs/bibliographie/>
13. Zob. http://www.ebsees.msh-paris.fr/BD_Bibl_Est_accueil.htm
14. Alerting-serwis o nowych nabytkach ma opierać się na liście nowych nabytków dotyczących słowiańskich języków i literatur z Państwowej Biblioteki w Berlinie (lista zob. <http://osteuropa.staatsbibliothek-berlin.de/de/online-ressourcen/neuerwerbungslisten/listeslav.php>). Bawarska Biblioteka Państwowa oferuje już bezpłatny elektroniczny alerting-serwis, który dotyczy Europy wschodniej i obejmuje również slawistykę (<http://mdz1.bib-bvb.de/~osteuropa/abo/>).
15. Tak więc np. Dr. Marek Adamiec (Uniwersytet Gdański), który zainicjował powstanie „Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej“ (<http://monika.univ.gda.pl/~literat/books.htm>), został zaproszony na cykl wykładów dotyczących portali i stron internetowych z dziedziny słowiańskich języków i literatur, który odbył się w ramach konferencji ABDOS 2004. Dr. Adamiec wygłosił wykład nt. „Polish Literature on the Internet“, który został opublikowany w tomie postkonferencyjnym „Die erweiterte Europäische Union und Südosteuropa – Stand und Perspektiven der Informationsvermittlung“, 33. ABDOS-Tagung, Kiel, 24.-26. Mai 2004, Berlin 2005, S. 159-167 (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz, Veröffentlichungen der Osteuropa-Abteilung, 33). O ewentualnej współpracy była wprawdzie mowa, ale wtedy nie było jeszcze możliwe jej sprecyzowanie.